

dju školskim zidovima, već ju mora istodobno razširiti što više moguće na praktično pokušajno polje, u kojem će slučaju samo moći još da odpušti poljodjelaca i radnika baš praktičnik, te tako odgovarati očekivanju i potrebama poljodjelstva u pokrajini, koje daju na rješenje mnogo zadataka obće važnosti i osobite koristi, koji se ne mogu razjasniti i riješiti nego uprav pomoću strogih i jednoličnih analiza i iztraživanja, čiji izpadci moraju biti iznešeni u javnost, poduprti potanjim obrazloženjima.

Poljodjelski bi zavod morao dakle imati dvostruki značaj didaktični i pokušajni te nositi naslov: *Poljodjelski zavod i pokušajna postaja*, a da ipak ostane uvijek škola skroz praktična. tehnička poljodjelska niža škola, obzirom na spomenute mjestne okolnosti i potrebe i na stepen umne naobrazbe većine pitomaca, koji bi bili primljeni u školu u petnaestoj godini i iza dovršene pučke učione i uzevši k tomu u obzir, okolnost da škol nebi smjela povećati broj mladića bez zanimanja koji bi tražili takve gospodarstvene službe, kakve naša pokrajina nemože da pruža, nego sasvim iznimno, pošto je kod nas sasvim malen broj posjednika koji imaju velikih imanja na okupu, bez kmetskih prava i koji bi čutili potrebu da uzmu izobraženo osoblje za radnju i upravljanje.

Da poljodjelski Zavod uzmogne odgovarati svrhom gorispomenutim morao bi naravno biti providjen moćnim naukovnim sredstvima kao n. p. znanstvenom i tehničkom knjižnicom, bogatom sbirkom ruda i kamenja koja služe za poučavanje pretvoraba i naravi tla, sbirkom kukaca, patologičkim erbarijom, anatomičkim uzorcima za proučavanje marvogojstva, živinarstva i botanike, uzorcima strojeva i poljodjelskih ratila, jednom dendrologičkom sbirkom meteorologičkim i fizikalnim spravama, sitnozorama i t. d. na način da se napravi poučni Muzej poljodjelski i tehnologički, a osim toga, kao kemička postaja, morao bi imati na raspoloženje bogat i izabran materijal za pokušaje i iztraživanja pa baš:

1. *Kemičku i mikroskopičnu radionicu (laboratorij).*

2. *Pokušajna polja* najmanje od 5 hektara površine, a to zbog potrebe, ne samo pokušajnih gojitba u strogom smislu, koje bi smjerale na to, da se pokušaju nove suvrsti žitarica, ili drugih biljka ili povrća, ili učinak osobitih gnojib i t. d. za koje mogu biti dostatne i male čestice zemlje, dali i za pokuse glede načina gojitbe, osobitim obzirom na izmjene sjemena prikladne mjestima prilikama, uvadjanje kojih jest neobhodno potrebno za temeljito pobolšanje gojitbe oranica.

3. *Pokušajni vinograd* od 5 hektera po prilici, a to zbog mnogo vrsti loza koje su razprostranjene u pokrajini, od kojih bi se